

Glasba brez meja: kaj pa narava?

Skupna izjava CIPRA Italija ter CIPRA Slovenija

Belopeški jezeri ležita v Julijskih Alpah ob vznožju Mangarta, nedaleč od tromeje med Slovenijo, Italijo in Avstrijo. Območje je bilo leta 1971 razglašeno za Narodni park Belopeških jezer. Obsega približno 50 hektarjev gozdnih površin in travnikov, ki zaradi pestre krajine ter redkih posegov človeka v naravni ekosistem veljajo za eno najlepših in najbolj ohranjenih območij.

Že nekaj let so poleti na tem mestu postavljeni oder in stotine sedežev za obiskovalce festivala »No Borders Music Festival«. Gre za serijo koncertov, ki jih organizira Konzorcij za spodbujanje turizma na območju Trbiža. Občutljivo gorsko območje tako zaradi lahke dostopnosti v času festivala gosti na tisoče obiskovalcev. Čeprav cenimo zamisel o izvajanju kulturnih dogodkov v gorskih območjih, saj lahko povečajo njihovo privlačnost in spodbujajo razvoj lokalnih mikroekonomij, menimo, da bi se to moralo dogajati le ob upoštevanju naravnih danosti in s čim manjšim vplivanjem na okolje.

V zadnjih letih je italijanska naravovarstvena organizacija »Legambiente Furlanija Julijska Krajina« opazila izredno povečanje smetenja, steptane podlage in vznemirjanja živali, kar je bilo lansko poletje zaradi dolgega sušnega obdobja združeno še z zmanjšanjem nivoja Zgornjega jezera za tretjino svoje površine. Danes je območje Mangartskih jezer uvrščeno na seznam pomembnih območij alpske biogeografske regije (SCI IT3320006 Conca di Fusine). Zaradi posebne naravne vrednosti območja opozarjamo, da se kraja ne sme uporabljati kot lokacijo za množične prireditve. Četudi bi prostor sprejel le osebe, večje obnašanja v gorski naravi, bi takšna množičnost vseeno imela številne negativne posledice za območje. Prisotnost več tisoč oseb povzroča erozijo občutljive vrhnje plasti tal in posledično prenos trdnih delcev, kar spreminja ekološko ravnovesje vodnega telesa. Povečan hrup zaradi izvajanja koncertov predstavlja dodatno vznemirjenje za živali, zaradi množičnega obiska pa je močno povečan tudi pritisk na okolje zaradi povečanega osebnega motornega prometa – hrup, onesnaženje, mirujoč promet.

Če bi v prihodnje želeli na območju Belopeških jezer organizirati podobne dogodke, bi morala dežela Furlanija Julijska krajina izvesti vsaj presojo vplivov na okolje. Vseeno poudarjamo, da gore in gorsko okolje zaradi svojih specifičnih geografskih značilnosti ne zmorejo biti prostor množičnosti.

Spomniti želimo, da so tako država Italija kot sosednji Slovenija in Avstrija podpisnici Alpske konvencije, mednarodne pogodbe za trajnostni razvoj v Alpah. Ta s protokolom Turizem podpisnice zavezuje, da pri razvoju turizma upoštevajo načela varstva narave in ohranjanja krajine. Zavezujejo se, da bodo, kolikor je mogoče, spodbujale projekte, ki varujejo krajino in so sprejemljivi za okolje. Tudi, da države pogodbenice usmerjajo turistične tokove, še zlasti na zavarovanih območjih, tako da zagotavljajo nadaljnji obstoj teh območij.

Občino Trbiž in Konzorcij za spodbujanje turizma na območju Trbiža zato nagovarjamo, da v primeru ponovitve v prihodnjih letih dogodek organizirajo na bolj primernem in manj občutljivem območju. Nekatera mestna območja ali cone, kot so končna območja smučišč, so za izvedbo tako množičnih dogodkov mnogo primernejša. Tam bi bila prisotnost velikega števila ljudi lažje upravljati, škoda v naravnem okolju bi bila manjša, gospodarski učinek za lokalne prebivalce pa večji.

23. 5. 2023